

ODPIS

Sygn. akt VIII U 833/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący del. SSR Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Anna Narożna

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2014 r. w Poznaniu

odwołania **A. D.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 8 stycznia 2013r., znak: (...)

w sprawie **A. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu prawo do emerytury przy obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 30 grudnia 2012r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 stycznia 2013 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego w dniu 25 października 2012 r., odmówił A. D. przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Organ rentowy uwzględnił do stażu w szczególnych warunkach 12 lat + 0 m-cy + 1 dzień pracy na stanowisku spawacza u trzech pracodawców: (i) G.-U. w P. od 01.06.1974 r. do 24.10.1975 r. oraz od 01.11.1977 r. do 30.04.1986 r. [= 9 lat + 10 m-cy + 24 dni], (ii) Zakłady (...) w P. od 02.05.1986 r. do 08.03.1987 r. [= 0 lat + 10 m-cy + 8 dni], ((...)) Miejska (...) w P. od 03.10.1977 r. do 31.12.1998 r. [= 1 rok + 2 m-ce + 29 dni]. Natomiast nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu od dnia 9 marca 1987 r. do dnia 26 września 1997 r. w Zakładach (...) w P., w związku z brakiem świadectwa pracy w szczególnych warunkach za ten okres.

Nadto organ rentowy wskazał, iż przyjął za udowodnione 27 lat + 1 m-c + 14 dni okresów składkowych oraz 0 lat + 0 m-cy + 18 dni okresów nieskładkowych (łącznie 27 lat + 2 m-ce + 2 dni) /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 21 stycznia 2013 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **A. D.** złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Odwołujący wskazał, że bezzasadnie organ rentowy wyłączył ze stażu pracy w warunkach szczególnych okres pełnienia zasadniczej służby wojskowej (okres od 04.11.1975 r. do 13.10.1977 r.) oraz zaniżył staż pracy w warunkach szczególnych w Zakładach (...) w P. – z 10 lat, zaliczono tylko 10 miesięcy /vide odwołanie k. 2 akt/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji /vide odpowiedź na odwołanie k. 3-4 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...)r. Nie jest członkiem OFE.

bezsporne

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym łącznie 27 lat + 2 m-ce + 2 dni, w tym 27 lat + 1 m-c + 14 dni okresów składkowych oraz 0 lat + 0 m-cy + 18 dni okresów nieskładkowych. Takie właśnie okresy stażu ubezpieczeniowego uwzględniono w decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego odwołującego z dnia 8 stycznia 2013 r.

bezsporne; nadto dowód: decyzja w aktach dotyczących ustalenia kapitału początkowego

W dniu 22 października 2012 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku odwołujący dołączył m.in. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 10 października 2012 r., stwierdzające wykonywanie takich prac w Zakładach (...) w P. w okresie od dnia 2 maja 1986 r. do dnia 26 września 1997 r., na stanowisku spawacz – spawacz ślusarz.

Na zapytanie organu rentowego, wystawca wzmiankowanego świadectwa pracy (następca prawny Zakładów (...) w P.), wyjaśnił w piśmie z dnia 28 listopada 2012 r., że z dokumentów wynika jednoznacznie, że odwołujący pracował na stanowisku spawacza w okresie od dnia 2 maja 1986 r. do dnia 8 marca 1987 r. „W pozostałym okresie trudno jest określić szczegółowo ile na jakim stanowisku Pan D. pracował. Według Jego oświadczenia wykonywał prace spawacza co potwierdza zapis w legitymacji ubezpieczeniowej pracownika (...)”.

Decyzją z dnia 8 stycznia 2013 r. organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania prawa do emerytury, ze względu na wykazanie zamiast 15, zaledwie 12 lat + 0 m-cy + 1 dnia pracy w warunkach szczególnych (w tym 0 lat + 10 m-cy + 7 dni w okresie od dnia 02.05.1986 r. do dnia 08.03.1987 r.).

bezsporne; nadto dowód: wniosek o emeryturę, pozostałe dokumenty w aktach emerytalnych odwołującego

Odwołujący ma uprawnienia spawacza elektrycznego od 1974 r., spawacza w osłonie CO₂ od 1984 r. i spawacza gazowego od 1985 r.

W okresie od dnia 2 maja 1986 r. do dnia 26 września 1997 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w P., które przekształciły się później w Zakłady (...) spółka z o.o. w P.. W szeregu dokumentów kadrowych dotyczących odwołującego (umowy o pracę, angaże) jego stanowisko było określane jako spawacz. W niektórych dokumentach (angaże, zakresy obowiązków), stanowisko to określane było jako ślusarz-spawacz, spawacz – ślusarz remontowy. Również w książeczce spawacza i legitymacji ubezpieczeniowej stanowisko odwołującego określano jako spawacz.

W rzeczywistości odwołujący cały czas pracował jako spawacz – zajmował się spawaniem rur instalacji nabiłowych, w tym lodziarni, przeróbkami konstrukcji, remontem kotłowni. Pracę tę wykonywał odwołujący stale i w pełnym wymiarze, także w nadgodzinach. Nie miał dłuższych przerw, nieobecności w pracy.

Pracy spawalniczej było tak dużo, że odwołujący nie była w stanie wykonywać jej samodzielnie i w pewnym momencie dostał do pomocy M. P., który przygotowywał mu elementy do spawania.

Oprócz M. P., który pracował wspólnie z odwołującym, odwołującego przy pracach spawalniczych widział również K. T. – mechanik samochodowy, którego warsztat mieścił się w tym samym budynku.

M. P. był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w P. i Zakładach (...) spółka z o.o. w P. w okresie od dnia 25.08.1986 r. do dnia 26.01.1998 r. jako ślusarz remontowy – spawacz – ślusarz remontowy.

K. T. był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w P. i Zakładach (...) spółka z o.o. w P. w okresie od dnia 01.10.1990 r. do dnia 28.02.1998 r. jako mechanik samochodowy.

dowód: dokumenty z akt osobowych odwołującego (k. 18), w tym umowy o pracę, angaże, odpis książeczki spawacza; świadectwa pracy M. P. (k. 31) i K. T. (k. 29, 30); dokumenty w aktach osobowych U. Ś. (k. 18), M. P. i K. T. (k. 46); zeznania świadków: U. Ś. (k. 26v-27), M. P. (k. 50v), K. T. (k. 50v); zeznania odwołującego (k. 26 w zw. z k. 51, k. 51)

Odwołujący pełnił zasadniczą służbę wojskową w okresie od dnia 4 listopada 1975 r. do dnia 13 października 1977 r. Bezpośrednio przed rozpoczęciem jej pełnienia i bezpośrednio po zakończeniu pełnienia tej służby **bezspornie** wykonywał pracę w warunkach szczególny, jako spawacz okres zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych w skarżonej decyzji.

dowód: kserokopia książeczki wojskowej w aktach dotyczących ustalenia kapitału początkowego

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków i zeznań odwołującego.

Oceniając powyższy stan faktyczny Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary. W szczególności skład orzekający uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia odwołującego w (...) Spółdzielni (...) w P. i Zakładach (...) spółka z o.o. w P. w spornym okresie od dnia 09.03.1987 r. do dnia 26.09.1997 r. Strona pozwana dokumentów tych nie zakwestionowała.

Za spójne i konsekwentne należało uznać **zeznania świadków** U. Ś., M. P. i M. T., którzy potwierdzili fakt i charakter pracy odwołującego w latach 1987-1997. Ich zeznania były jasne, rzeczowe, przekonywujące. Sąd nie dopatrywał się okoliczności przemawiających za tym, aby przyjąć, że świadkowie podawali nieprawdę chcąc zeznać na korzyść odwołującego.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania **odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami przesłuchanych świadków. W sposób przekonywujący i rzeczowy odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca jako spawacza.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440).

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi :

- mężczyzna osiągnięcie wiek lat 60,

- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
 - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
 - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż:

1. odwołujący w dniu 30 grudnia 2012 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada ponad 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uwzględnił bowiem okresu od dnia 9 marca 1987 r. do dnia 26 września 1997 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w P. i Zakładach (...) spółka z o.o. w P..

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) wraz z załącznikiem do tego rozporządzenia.

Na podstawie § 2 powoływanego rozporządzenia okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 cyt. rozporządzenia – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W wykazie tym są wymienione m. in.:

w dziale XIV zatytułowanym prace różne

pod poz. 12 prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 Nr 8 poz. 43 ze zm.) okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). W uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r. Sąd Najwyższy wskazał, że Sąd jest uprawniony do

przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Przenosząc przytoczone rozważania Sądu Najwyższego na grunt sprawy niniejszej należy stwierdzić, że odwołujący przedstawił dowody na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze większym niż to wynika z ustaleń organu rentowego. Do okresu pracy w szczególnych warunkach należało zaliczyć okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w P. i Zakładach (...) spółka z o.o. w P. i stałego, w pełnym wymiarze czasu wykonywania pracy spawacza od dnia 9 marca 1987 r. do dnia 26 września 1997 r. [= 10 lat + 6 m-cy + 18 dni].

Nadto, do stażu pracy w warunkach szczególnych należy doliczyć okres pełnienia przez odwołującego zasadniczej służby wojskowej od dnia 4 listopada 1975 r. do dnia 13 października 1977 r. [= 1 rok + 11 m-cy + 10 dni]. Sąd podziela zapatrywanie Sądu Najwyższego, iż „Okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 u.e.r.f.u.s., ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.)” (wyrok SN z dnia 17.05.2012 r., I UK 399/11, LEX nr 1211140).

Oznacza to, że odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Uwzględniając do uznanych przez organ rentowy okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych [12 lat + 0 m-cy + 1 dzień], okres od dnia 9 marca 1987 r. do dnia 26 września 1997 r. [= 10 lat + 6 m-cy + 18 dni] oraz okres pełnienia zasadniczej służby wojskowej od dnia 4 listopada 1975 r. do dnia 13 października 1977 r. [= 1 rok + 11 m-cy + 10 dni], staż pracy w warunkach szczególnych wynosi **24 lata + 5 m-cy + 29 dni**.

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych orzeczono jak w wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznano odwołującemu prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 30 grudnia 2012 r., tj. od dnia spełnienia warunku wieku (60 lat).

/-/ Maciej Nawrocki